

20-Fevral, 2026-yil

**RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA PARRANDACHILIK
XO‘JALIKLARIDA XARAJATLAR HISOBINI AVTOMATLASHTIRISH**

Boyjigitov Kamronbekmirzo Sobirjon o‘g‘li

“Iqtisodiyot” mutaxassisligi 1-bosqich magistranti

kamronbeko2004@gmail.com

Hamroqulov Temurmaliq Alisherovich

“Buxgalteriya hisobi” mutaxassisligi 1-bosqich magistranti

temurmaliqhamroqulov@gmail.com

*Samarqand davlat vetetinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar
universiteti*

Annotatsiya: *Raqamli iqtisodiyot sharoitida qishloq xo‘jaligi korxonalari, xususan, parrandachilik xo‘jaliklari samaradorligini oshirishning asosiy omili — bu hisob-kitob jarayonlarini avtomatlashtirishdir. Ushbu maqolada parrandachilikda xarajatlarni hisobga olishning zamonaviy dasturiy yechimlari (ERP, IoT, bulutli texnologiyalar) tahlil qilinadi. Maqolada avtomatlashtirilgan tizimlarning ozuqa sarfi, energiya resurslari va ishchi kuchi xarajatlarini nazorat qilishdagi afzalliklari statistik ma’lumotlar asosida yoritilgan.*

Kalit so‘zlar: *Raqamli iqtisodiyot, parrandachilik, avtomatlashtirish, ERP-tizimlar, IoT (Buyumlar interneti), tannarx hisobi, monitoring, bulutli texnologiyalar, Big Data.*

Annotation: *In the digital economy, the key factor in improving the efficiency of agricultural enterprises, particularly poultry farms, is the automation of accounting processes. This article analyzes modern software solutions (ERP, IoT, cloud technologies) for cost accounting in poultry farming. Based on statistical data, the article highlights the advantages of automated systems in controlling feed consumption, energy resources, and labor costs.*

Keywords: *Digital economy, poultry farming, automation, ERP systems, IoT (Internet of Things), cost accounting, monitoring, cloud technologies, Big Data.*

KIRISH

Hozirgi vaqtda butun dunyoda "Industriya 4.0" va raqamli transformatsiya jarayonlari barcha sohalarga, jumladan, agrosanoat majmuasiga ham shiddat bilan kirib kelmoqda. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O‘zbekiston — 2030" strategiyasi doirasida qishloq xo‘jaligini raqamlashtirish ustuvor vazifa etib belgilangan.

Parrandachilik — bu juda yuqori dinamikaga ega bo‘lgan soha bo‘lib, unda har bir soat va har bir gramm ozuqa katta ahamiyatga ega. An’anaviy (qo‘lda yuritiladigan) hisob-kitob usullari bugungi kunda o‘z dolzarbligini yo‘qotmoqda. Chunki inson omili sababli ma’lumotlar kechikishi (time-lag) yoki xatoliklar yuzaga kelishi, bu esa o‘z navbatida mahsulot tannarxining asossiz oshib ketishiga sabab bo‘ladi. Raqamlashtirish orqali

“O‘ZBEKISTONDA UCHINCHI RENESSANS VA INNOVATSION JARAYONLAR JURNALI”

20-Fevral, 2026-yil

xarajatlarni real vaqt rejimida (real-time) kuzatish korxonaning moliyaviy barqarorligini ta'minlaydi.

METODLAR

Tadqiqot jarayonida quyidagi zamonaviy metodlar va texnologik yondashuvlar tahlil qilindi:

ERP (Enterprise Resource Planning) tizimlari: Korxonaning barcha resurslarini (moliya, xomashyo, xodimlar) yagona bazada birlashtirish. Parrandachilikka ixtisoslashgan "1C: Parrandachilik", "SAP" yoki mahalliy ishlab chiqilgan dasturlar orqali xarajatlar tahlili.

IoT (Internet of Things) — Buyumlar interneti: Sexlardagi aqlli datchiklar (temperatura, namlik, ozuqa darajasi) orqali ma'lumotlarni to'g'ridan-to'g'ri buxgalteriya dasturiga uzatish.

Big Data va Analitika: Katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash orqali kelajakdagi xarajatlarni prognozlash (Predictive Analytics).

Bulutli texnologiyalar (Cloud Computing): Hisob-kitoblarni masofadan turib boshqarish va ma'lumotlar xavfsizligini ta'minlash.

NATIJALAR

Parrandachilik xo'jaliklarida avtomatlashtirilgan hisob tizimini joriy etish natijasida quyidagi iqtisodiy ko'rsatkichlarga erishish mumkinligi aniqlandi:

1. Ozuqa xarajatlari nazorati: Avtomatlashtirilgan "Smart Silos" (aqlli omborlar) tizimi ozuqa qoldig'ini aniq o'lchaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, avtomatlashtirilgan nazorat ozuqa isrofini 5-8% ga kamaytiradi. Agar xo'jalik oyiga 500 mln so'mlik ozuqa ishlatlsa, tejamkorlik oyiga 25-40 mln so'mni tashkil etadi.

2. Mehnat unumdorligi: Buxgalteriya va ombor hisobining avtomatlashtirilishi hujjatlarni rasmiylashtirish vaqtini 60-70% ga qisqartiradi. Ma'lumotlarni qayta ishlashdagi xatoliklar darajasi 15 foizdan 0.1 foizgacha tushadi.

An'anaviy va Avtomatlashtirilgan hisob tizimlarining qiyosiy tahlili

Ko'rsatkichlar	An'anaviy hisob (Qo'lda)	Avtomatlashtirilgan hisob (ERP+IoT)	Farq/Sa mara
Tannarxni hisoblash muddati	Har oy yakunida (5-10 kun)	Har kuni (Real vaqtda)	10 barobar tez
Ozuqa isrofi darajasi	10-12%	2-4%	-8% tejam
Xarajatlar shaffofligi	Past (shubhali xarajatlar ko'p)	Yuqori (har bir gramm qayd etiladi)	To'liq nazorat
Hujjatlar bilan ishlash vaqti	Ish vaqtining 40%	Ish vaqtining 10%	+30% unumdorlik
Prognozlash imkoniyati	Mavjud emas	Yuqori (AI yordamida)	Strategik ustunlik

3. Energiya va resurslar samaradorligi: IoT datchiklari sexdagi haroratni me'yorda ushlab orqali elektr energiyasi va gaz sarfini 12-15% ga tejash imkonini beradi. Ushbu ma'lumotlar avtomatik tarzda "energiya xarajatlari" moddasiga yoziladi.

MUHOKAMA

Raqamlashtirishning asosiy ustunligi — bu shaffoflik. Parrandachilikda eng ko'p uchraydigan muammo — ozuqa va dori-darmonlarning "yashirincha" chiqib ketishi yoki hisobdan noto'g'ri chiqarilishi (spisanie). Avtomatlashtirilgan tizimda har bir jo'janing vazni, uning iste'mol qilgan ozuqasi va unga sarflangan veterinariya preparatlari yagona ID-kod orqali bog'lanadi.

Biroq, tizimni joriy etishda ba'zi qiyinchiliklar ham mavjud:

Yuqori boshlang'ich xarajat: Dasturiy ta'minot va datchiklar narxi kichik fermerlar uchun qimmatlik qilishi mumkin.

Kadrlar masalasi: Zamonaviy dasturlarda ishlay oladigan mutaxassislarining yetishmasligi.

Infrastruktura: Chekka hududlarda internet tezligining pastligi.

Shunga qaramay, 2-3 yillik istiqbolda raqamli tizim o'zini to'liq oqlaydi (ROI - Return on Investment). Raqamli iqtisodiyot sharoitida bunday texnologiyalarsiz jahon bozorida raqobat qilish imkonsiz bo'lib qolmoqda.

XULOSA VA TAVSIYALAR. Parrandachilik xo'jaliklarida xarajatlar hisobini avtomatlashtirish — bu shunchaki qog'ozdan kompyuterga o'tish emas, balki boshqaruv sifatini yangi bosqichga olib chiqishdir. Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, quyidagilar tavsiya etiladi:

Bosqichma-bosqich raqamlashtirish: Dastlab ombor hisobi va ozuqa sarfini avtomatlashtirish, so'ngra IoT va AI (Sun'iy intellekt) tizimlarini integratsiya qilish.

Yagona ma'lumotlar bazasini yaratish: Buxgalteriya, veterinariya va ishlab chiqarish bo'limlari o'rtasida real vaqt rejimida ma'lumot almashinuvini yo'lga qo'yish.

Bulutli yechimlardan foydalanish: Katta serverlarni sotib olmasdan, bulutli servislar (SaaS) orqali xarajatlarni kamaytirish.

Xodimlarni qayta tayyorlash: "Raqamli agronom" va "Raqamli buxgalter" ko'nikmalarini shakllantirish.

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalarni joriy etish mahsulot tannarxini kamida 10-15% ga pasaytirishga va korxonaning investitsiyaviy jozibadorligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyabrdagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6079-son Farmoni.

2. Gulyamov S.S. va boshqalar. "Raqamli iqtisodiyotda blokcheyn texnologiyalari". T.: TMI, 2019.

3. Bahriddinov, J. (2022). *Parrandachilikda innovatsion boshqaruv*. Toshkent: "Iqtisodiyot".
4. Agribusiness 4.0: Digital Transformation in Agriculture. *Journal of Agricultural Science*, 2023.
5. World Bank Report. "The Digital Transformation of Food Systems", 2021.
6. Abdushukurov, X., Turdimurodov, Z., Raximova, U., & Ismatovich, A. A. M. (2024). AGROKLAsterLARDA TOVAR-MODDIY QIYMATLIKlAR HISOBINI BUXGALTERIYA HISOBINING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH. *WORLD OF SCIENCE*, 7(4), 170-178.
7. Alikulov, A. M., & Ishturdiyev, H. (2024). Asalarichilikning qishloq xo 'jaligi iqtisodiyotidagi o 'rni va uni rivojlantirish istiqbollari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
8. Alikulov, A. M., & Rustamova, F. (2024). Paxta-to 'qimachilik klasterlarida tola ishlab chiqarish xarajatlari tahlili. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
9. Alikulov, A. M., Ibodullaev, D., & Abdushukurov, X. (2024). Agroklasterlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta'mirlash xarajatlari hisobini takomillashtirish. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
10. Alikulov, A., Eshmuradov, U., Yuldashev, S., Raximova, U., Yorbekova, D., & Ishturdiyev, H. (2024). Improving cost accounting for sales of agricultural products. *World of Science*, 7(4), 160-169.
11. Abdunazarova, S., Aliqulova, Z., & Eshmuradov, U. B. (2024). Agroklasterlarda biznes jarayonlari sotish hisobini takomillashtirish. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
12. Abidjanova, F., & Eshmuradov, U. B. (2026, February). INNOVATSION OMILLARNING XORIJIY INVESTITSIALARNI JALB ETISHDAGI AHAMIYATI. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE* (Vol. 4, No. 39, pp. 181-189).
13. Eshmuradov, U. B. T., Abdulohatovich, R. S., Narziyeva, G. Z., & Yorbekova, D. (2026). BUXGALTERIYA HISOBINING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA KAPITAL QO 'YILMALAR HISOBINI TASHKIL ETISHNING NAZARIY ASOSLARI. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).
14. Eshmuradov, U. B. T., Yuldashev, S., Ruziyeva, D., & Fayzullayev, M. (2026). QISHLOQ XO 'JALIK KORXONALARI BIZNES JARAYONLARIDA SEGMENTAR HISOBOTLARNING AHAMIYATI. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).
15. Tashmuratovich, E. U. B. (2026). AGROKLAsterLAR BOSHqARUV VA MOLIVAVIY HISOBIDA MAHSULOT (ISH, XIZMAT) LAR SOTISH JARAYONI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 6(01), 89-96.
16. Эшмуратов, У. Т. (2024). АУДИТНИНГ ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАРИГА МУВОФИҚ СОТИШ ЖАРАЁНЛАРИ АУДИТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ. *WORLD OF SCIENCE*, 7(4), 179-186.

20-Fevral, 2026-yil

17. Eshmuradov, U. B. (2025). AGROKLASTERLARDA ICHKI SOTISH JARAYONIDA TRANSFERT BAHOLARNI BELGILASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH. *MUHANDISLIK VA IQTISODIYOT*, 3(12).
18. Eshmuradov, U. T. ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF DETERMINING TRANSFER PRICES IN THE PROCESS OF INTERNAL SALES OF AGROCLUSTERS. *GWALIOR MANAGEMENT ACADEMY*, 94.
19. Eshmuradov, U. B. (2023). Sotish jarayonlari hisobini buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida takomillashtirish. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 1(11-12).
20. Eshmuradov, U. B. (2024). Agroklasterlar ichki sotish jarayonida transfert baholarni belgilashni tashkiliy-uslubiy jihatlari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
21. Eshmuradov, U. B. T. (2024). AGROTURIZM–QISHLOQ XO ‘JALIGIDA YANGI DAROMADLAR KALITI. *INTERNATIONAL SCIENCES, EDUCATION AND NEW LEARNING TECHNOLOGIES*, 1(12), 36-41.
22. Eshmuradov, U. B. T. (2024). O ‘ZBEKSTONDA AGROTURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-USLUBIY ASOSLARI. *INTERNATIONAL SCIENCES, EDUCATION AND NEW LEARNING TECHNOLOGIES*, 1(11), 19-26.
23. Irisboyev, R., Jo‘rayeva, D., & Eshmuradov, U. B. (2024). Agroklasterlarda kapital qo ‘yilmalar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish masalalari. *Green Economy and Development*, 2(1), 664261.
24. Ulugbek, T. E., & Abdimumin, I. A. (2014). Improvement Accounting Of Sales Agricultural Products On Farm Enterprises. *SEA-Practical Application of Science*, (5), 649-654.
25. ESHMURADOV, U. T., & ALIKULOV, A. I. (2014). IMPROVEMENT ACCOUNTING OF SALES AGRICULTURAL PRODUCTS ON FARM ENTERPRISES. *SEA: Practical Application of Science*, 2(3).
26. Eshmuradov, U. T. The methodology of the primary account sales of agricultural products. In *CONSTRUCȚII IDENTITARE-LITERATURA SI STUDII CULTURALE* (pp. 113-118). Editura Vasiliana’98.
27. Ortiqaliev, A. B. (2022). Chorvachilik yo ‘nalishidagi fermer xo ‘jaliklarida sotish hisobini takomillashtirish. *Agrobiotexnologiya va veterinariya tibbiyoti ilmiy jurnali*, 1155-1159.
28. Olimjanovna, J. D., & Tashmurovich, E. U. (2024). CONCEPT AND ACCOUNTING OF CAPITAL INVESTMENTS IN AGRICULTURAL CLUSTERS. *JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH*, 7(3), 188-188.
29. Tashmurovich, E. U. (2023). Accounting and audit improvement of ready sale products in agrocluster. *The Journal of Economics, Finance and Innovation*, 649-657.

20-Fevral, 2026-yil

30. Tashmurotovich, E. U. B., & Xaitovich, Y. S. (2024). G ‘ALLACHILIK KLASSTERLARIDA TRANSFERT BAHO BELGILASHNI USULLARI TAHLILI. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4(01), 133-141.

31. Toshmurotov, D., & Eshmurodov, U. T. (2025). BUXGALTERIYA HISOBINING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MATERIALLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH. *O‘ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 4(47), 331-339.

32. Изатиллаева, К. Х., & Эшмуратов, У. Т. (2026, February). ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УЧЕТА ЗАТРАТ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE* (Vol. 4, No. 39, pp. 173-180).

33. Tashmurotovich, E. U. B. (2025). HUDUDLARNING INVESTITSYAVIY JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA INVESTITSIYA MUHITI VA UNING AHAMIYATI. *SO ‘NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 8(2), 167-175.

34. Xudayor o‘g‘li, Q. S., & Tashmurotovich, E. U. B. (2025). BOSHQARUV HISOBIDA “XARAJAT” ATAMASINING NAZARIY JIHATLARI. *WORLD OF SCIENCE*, 8(1), 88-90.

35. Майрамалиева, Д. Э., & Эшмуратов, У. Т. (2025). РОЛЬ ЭКСПОРТА В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ. *WORLD OF SCIENCE*, 8(2), 188-190.

36. Майрамалиева, Д. Э., & Эшмуратов, У. Т. (2025). ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЭКСПОРТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. *JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH*, 8(2), 97-107.

37. Ruziyeva, E., & Eshmurodov, U. (2024). Assessment of the ESG rating of banks. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).

38. Ismatovich, A. A. M., Turdibayevich, K. R., Tashmurotovich, E. U. B., & Abdulahodovich, R. S. (2026). RAQOBATGA ASOSLANGAN IQTISODIYOTDA KLASSTER TIZIMI: AHAMIYATI VA KELAJAGI. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).

39. Ismatovich, A. A. M., Tashmurotovich, E. U. B., Abdulahodovich, R. S., Yuldashev, S., Ruziyeva, D., Raximova, U., ... & Ishturdiyev, H. (2026). MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA TOVAR-MODDIY ZAXIRALARNI HISOBGA OLISH. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).

40. Абдигаппарович, И. Х., & Юлдашев, Ш. Х. (2024). ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УЧЕТА ЗАТРАТ И СТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ НА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ. *SO ‘NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 7(1), 361-368.

41. Abdigapparovich, I. X. (2024). Qishloq xo ‘jaligi mahsulotlarini tayyorlov va sotish xizmatlarini boshqarish. *Journal of innovations in scientific and educational research*, 7(2), 148-157.

42. Ishturdiyev, H., Tilabov, S., & Yusupova, E. (2024). Korxonalarda molivaviy holatini ifodalovchi ko ‘rsatkichlar tahlili. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).

43. Ergashev, F., & Ishturdiyev, H. (2024). Kichik biznes subyektlarining innovatsion loyihalarni molivalashtirish yo ‘llari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(9).

44. Abdulahadovich, R. S. (2021). Issues On Analysing Production Processes By Using Practical Econometric Model. *International journal of trends in commerce and economics*, 11(1).
45. Abdulahadovich, R. S., & Gulnoza, S. (2022, October). INNOVATION ECONOMIC CONDITIONS MOBILE PROPERTY FACILITIES EFFICIENT MANAGEMENT CHARACTERISTICS. In *Archive of Conferences* (pp. 119-124).
46. Dilmurodov, F., Toshpulatov, J., Yuldashev, S., & Ismatovich, A. A. M. (2024). BUXGALTERIYA HISOBINING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY NATIJALAR HISOBINI TAKOMILASHTIRISH. *JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH*, 7(4), 222-231.
47. Ismatovich, A. A. M., Raximova, U., Ishturdiyev, H., & Tuxtayev, Z. (2026). AGROKLAUSTERLARNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA BUXGALTERIYA BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL ETISH VA YURITISH MUAMMOLARI. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).
48. Islamov, S. E., Yakubov, M. Z., Alikulov, A. I., Zhuraev, K. D., Makhmatmuradova, N. N., & Kudratov, R. (2025). Morphological and immunohistochemical characteristics of the thymus of newborns in the early neonatal period. *Reports of Morphology*, 31(4), 51-58.
49. Iryna, K., Olena, D., & Alikulov, A. (2024). Taxation Systems in the Agricultural Production Sphere in the Context of Resistance to Shadow Economy. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
50. Islamov, S., Alikulov, A., Shamatov, I., Makhmatmuradova, N., & Kudratov, R. (2024). Morphofunctional state of the adrenal glands of rats subject to repeated exposure to magnesium chlorate. In *BIO Web of Conferences* (Vol. 118, p. 01015). EDP Sciences.
51. Alikulov, A. (2023). Organizational and methodological bases of accounting the costs of establishing vineyards.
52. Yuldashev, S., Yusupov, U., & Zokirov, B. (2024). G ‘alla urug ‘chiligida boshlang ‘ich hisob va ichki nazoratni takomillashtirish. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
53. Yuldashev, S. (2024). G ‘allachilik klasterlarida buxgalteriya hisobi shakllarini takomillashtirish. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
54. Uralov, B., & Ishturdiyev, H. (2023). O ‘zbekistonda hududlar kesimida raqamli iqtisodiyotning rivojlanish holati. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 1(11-12).
55. Yuldashev, S., & Ishturdiyev, H. (2023). Qishloq xo ‘jalik korxonalarida xarajatlar hisobi va mahsulot tannarxini takomillashtirish masalalari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 1(11-12).
56. Nasimjon, B., Yorbekova, D., & Fayzullayev, U. (2024). Qishloq xo ‘jaligi klasterlari va fermer xo ‘jaliklari faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
57. Yorbekova, D. (2024). Studying the Features of Innovative Development in The Agricultural Sector of the Economy. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).

58. Muxammadkulovna, Y. D., Rabbimovna, R. U., & Bakhtiyorovna, N. G. (2023). Organization of Teaching Economics at the University. *Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities*, 18, 30-32.
59. Yorbekova, D., & Raximova, U. (2023). Modern Foundations of Teaching Economics in University. *Евразийский журнал академических исследований*, 3(2 Part 4), 173-176.
60. Raximova, U. Z. (2025). SAMARQANDDA INNOVATSION TURIZM LOYIHALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI KLASTER YONDASHUVI ASOSIDA BAHOLASH. ZAMONAVIY TA'LIMDA FAN VA INNOVATSION TADQIQOTLAR, 3(13), 140-146.
61. Jo'rayev, F. D., & Raximova, U. Z. (2025). Econometric Assessment of Factors and Economic Efficiency of Foreign Investment Flows into Tourism Infrastructure Projects. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 49, 90-97.
62. Raximova, U. (2024). Qishloq xo 'jaligi korxonalarida tovar-moddiy qiymatliklar hisobini takomillashtirish yo 'nalishlari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
63. Raximova, U. (2024). Improving Accounting and Auditing of Inventories in Agricultural Clusters. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
64. Raximova, U., & Elmurodova, D. (2024). O 'zbekiston iqtisodiyotining rivojlanishi va iqtisodiy o 'sish uchun barqaror investitsiya muhitini ta'minlash masalalari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
65. Рахимова, У., Асомиддинов, Х., Болтабаев, Д., & Хомидов, А. (2024). Перспективы развития бухгалтерского учета и аудита на основе международных стандартов. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
66. Narziyeva, G. (2024). Davlat budjetida boshqaruv xarajatlarini moliyalashtirishni takomillashtirish yo 'llari va xarajatlarining optimallashtiruv muammolari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).
67. Narziyeva, G., & Raximova, U. (2023). Superior directions, modern trends and prospects for the development of the financial market. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 1(11-12).
68. Narzieva, G. B. (2025). Financial Literacy of Clients: Current Issues in Banking Practice. *American Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 38, 24-27.
69. Baxtiyorovna, N. G., Laziz, I., Daler, H., & Husniddin, M. IMPROVING COST ACCOUNTING BASED ON INTERNATIONAL STANDARDS: OPPORTUNITIES FOR ENHANCING ENTERPRISE PERFORMANCE. *European Journal of Pedagogical Initiatives and Educational Practices ISSN (E)*, 2938-3625.
70. Guzal, N., Baxtiyrovich, D. X., & Alisher o'g'li, R. S. (2026). KORXONALARDA XARAJATLARNI TAN OLISH VA BAHOLASHNING XALQARO MEZONLARI: STATISTIK VA DIAGRAMMATIK TAHLIL. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).
71. Guzal, N., Ravshan, B., & Aminjon, T. (2026). KORXONALARDA XARAJATLARNI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA BOSHQARUV HISOBOTI TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).

20-Fevral, 2026-yil

72. Guzal, N., Muxtorovich, B. U. B., & Abdumalik o‘g, O. K. N. (2026). XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA XARAJATLAR HISOBINI JORIY ETISH SAMARADORLIGI. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).

73. Kudratov, R., & Abduxaliqova, F. (2024). Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida qishloq xo‘jalik ishlab chiqarishining samaradorligi. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).

74. Kudratov, R. (2024). Chorvachilik tarmog‘ida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish imkoniyatlari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).

75. Fayzullayev, M. (2025). QISHLOQ XO‘JALIK KORXONALARIDA ASOSIY VOSITALAR VA ULAR BUXGALTERIYA HISOBINING XUSUSIYATLARI. *MUHANDISLIK VA IQTISODIYOT*, 3(12).

76. Nematullayevich, F. M. (2025). QISHLOQ XO‘JALIGI KORXONALARIDA ASOSIY VOSITALARNI MODERNIZATSIYALASH XARAJATLARI HISOB TASHKILIY-USLUBIY JIHATLARI. *AMERICAN JOURNAL OF BUSINESS MANAGEMENT*, 3(2), 138-144.

77. Рузиева, Д. (2024). ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИНВЕНТАРИЗАЦИИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ. *Экономическое развитие и анализ*, 2(10), 183-196.

78. Рузиева, Д. Ф. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ КОРХОНАЛАРИДА ТАЙЁР МАҲСУЛОТЛАР ИНВЕНТАРИЗАЦИЯСИ НАТИЖАЛАРИНИ БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИДА АКС ЭТТИРИШ ХУСУСИЯТЛАРИ. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4, 334-343.

79. Ruziyeva, D. (2024). Qishloq xo‘jaligi korxonalarida inventarizatsiya natijalari tahlilining nazariy asoslari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(7).

80. Ruzieva, D., & Ruziyeva, D. Theoretical Foundations of the Inventory of Agricultural Enterprises. *Economic Development and Analysis*, 2(10), 183-196.

81. Faxridinovna, R. D. (2024, February). CHARACTERISTICS OF INVENTORY OF BASIC EQUIPMENT IN AGROCLUSTER. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC E-CONFERENCE “PROBLEMS AND PROSPECTS OF DIGITAL TRANSFORMATION ECONOMIES IN THE CONDITIONS OF DEEPENING INTEGRATION PROCESSES OF DEVELOPING COUNTRIES”-Kraków, Poland* (Vol. 1, pp. 37-41).

82. Faxridinovna, R. D. (2024, January). INVENTORY IN AGROCLUSTERS AND ITS IMPROVEMENT. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC E-CONFERENCE “INNOVATIVE TRENDS IN SCIENCE, PRACTICE AND EDUCATION”-Ankara, Turkey* (Vol. 1, pp. 45-50).

83. Faxridinovna, R. D. IMPROVING INVENTORY AND FINANCIAL ANALYSIS OF ITS RESULTS IN AGRICULTURAL CLUSTERS. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(2), 330-334.

84. Mamatkulovich, T. Z. (2026). AGROSANOAT KORXONALARIDA TOVAR MODDIY ZAXIRALAR HISOBINI XALQARO STANDARTLARDA YURITISH. *SHOKH LIBRARY*, 1(1).

85. Rahimov, S. (2024, November). Econometric model of the economic relations of banking system and its forecasting. In *AIP Conference Proceedings* (Vol. 3244, No. 1, p. 020040). AIP Publishing LLC.

86. Rahimov, S. A., & Abdivaitova, U. A. (2024). Econometric analysis of interdependence of factors of production of industrial products. *GWALIOR MANAGEMENT ACADEMY*, 60.

87. Raximov, S. A. (2023). BANK TIZIMIDA IQTISODIY JARAYONLAR VA MUNOSABATLARNING EKONOMETRIK TAHLILI. *Academic research in educational sciences*, 4(3), 178-183.

88. Salaxiddinovna, K. Z., & Sobirjon o'g'li, B. K. JAHON AGROLOGISTIK TIZIMINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI. "OZUQA EKINLARNI YETISHTIRISHDA EKOLOGIK TOZA OZUQALARNI YETISHTIRISHDAGI MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLARI" XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA MATERIALLAR TO'PLAMI, 288.

89. Ochilova, M., Boyjigitov, K., Mirzabayev, S., & Saidmurodov, S. GLOBAL Isish Sabablari Va Uning Iqtisodiy Oqibatlari. *Green Economy and Development*, 3(2), 666057.

90. Xamdamova, N., Boyjigitov, K., & Baxriddinov, A. (2025). Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish orqali qishloq joylarida aholi bandligini oshirish. *Green Economy and Development*, 3(2), 666039.

91. Xudoyberdiyeva, M., Boyjigitov, K., & Obloberdiyev, S. (2024). Innovatsiya, innovatsion iqtisodiyot atamalarining mohiyati va ulardan samarali foydalanish yo'llari. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(1).